

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quanta benignitate Dominus perfectoru[m] orationes exaudidat. Cap. xxx.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Si iustus numquam à Domino derelinquitur, nec à refugio suæ protectionis excluditur, quomodo eum flagellum tanget, quem diuinum munimen abscondit? Non dereliquit ille, qui auditor est in opportunitatibus, innocentem Iob, quem in Angelorum concilio laudauit, & cui omnia, quæ dæmon abstulerat, duplicata restituit. Et addidit Dominus, ait, omnia quæcumque fuerant Iob, duplicata. Non reliquit Dauidem, cui regnum amplissimum donauit, & imperij sui pulsum finibus, in pristinum statum reuocauit. Non reliquit Iacob, quem per desertum errantem sustentauit, & angelos ei ascenderes & descendentes ostendit. Non reliquit Eliam, qui in cælum est raptus, nec mendicitati, quæ ipsum cruciaret, datus est ille, qui, ut inquit Ambrosius, geminatam spiritus hæreditatem discipulo dereliquit, ut vna melior hæres donatus, fluuios sisteret, Iordanem reuocaret in fontem, regum exercitus pasceret in deserto, & potum sitientibus ministraret. Ad eius arbitrium de cælo profluebant pocula, in terris mortui resurgebant. Non reliquit Eliseum, qui Angelos meruit habere custodes ipso, proclamante ad ministrum suum, quia plures nobiscum sunt, quam cum illis. Non reliquit Danielem, quem ab immanitate leonum eripuit, & cui cibum miraculosè administrauit. Non reliquit Susannam, cuius pudicitia à violentis oppressoribus, & famâ à falsis iudicibus liberauit. Non reliquit Paulum, qui innumerabilibus periculis impetitus ait: Si Deus pro nobis, quis contra nos? Deus igitur non relinquit iustos, viros sanctos, & sibi fideles non deserit, sed iuuat, sed protegit, sed abscondit, ut flagellum tribulationis illos non tangat, dum non ad vulnus eorum, sed ad salutem, & ad augendam sanctitatem appropinquat. Et flagellum non est, quod sanctitatis, & consolationis, & tantorum bonorum origo est. Quid plura? Quosdam sanctorum communibus tribulationibus eximit Deus, sicut Israëlitas in Agypto, à plagis Agyptiorum exemit, & à tantis malis vniuersum illud regnum populantibus liberauit. Alios, licet mala communia famis, aut morbi, aut bellorum sustineant, suauissimè consolatur, & propter illorum orationes calamitatibus sine imponit. Alios (ut Fælicem Nolanum araneorum telis) rebus fragilissimis ab impetu hostium abscondit. Alios (ut innumerabiles martyres) ab immanitate tormentorum eripit. Alios, ne dolores, & cruciatus sentiant, occulta quadam ratione sensu doloris priuat. Alios in medijs cruciatibus, in exilijs, & alijs tribulationibus consummari permittit, ut hanc eximiam gloriam assequantur, quod per ignem, & aquam transierunt, & ad æternum refrigerium properarunt. Tandem si nonnumquam Deus inter iustorum pericula abscondit faciem suam, & quasi ab interiori habitaculo eorum seipsum elongat, & illos veluti solos, & omni ope destitutos pati sinit, id facit, ut diuinam protectionem sibi necessariam sciant, & liberationem ab omnium conditore venire cognoscant. Sapienter enim dixit Gregorius: Protectio diuina minus necessaria creditur, si semper habeatur: sed vt iliter plerumque subtrahitur, vt sibi met homo, quam sine illa nihil sit, ostendatur. Manus igitur Dei aliquando nos nobis per aduersa insinuat, quæ etiam nescientes nos in prosperis portat. Quæ destituti dum cadere incipimus, & tamen adiuti retinemur, & doctrina fit, quod in lapsu trepidamus, & custodia, quod in statu permanemus. Si igitur flagellum est, quod ad pœnam malefactorum intentum est, viris perfectis flagellum nõ appropriat, quia non vt malefactores tribulantur, sed vt serui fideles probantur, & vt strenui milites exerceantur. Hi tentationibus crescunt, periculis roborantur, perfe-

ctionibus exaltantur, & doloribus ac afflictionibus examinati, puriores ab omni face imperfectionum efficiuntur. Qui verò pretiosum & desiderabile existimant, in rebus aduersis à Deo protegi, & à sanctis Angelis defendi, quibus mandatum est, ut animas puras custodiant in omnibus vijs suis: qui magnū & excelsum iudicant, tribulationes non impatienter, sed æquanimiter sustinere, imò & alacriter tolerare, ac earum molestiam vix præ amore & abundantia consolationis sentire, nec non laborum perfectione omni virtutum genere mirabiliter crescere; perfectam virtutem sectentur, & animæ puritatem enixè quarant. His enim promissum est in æstu vmbraculum, in labore refrigerium, & in tribulatione solatium. Nam & viro perfecto dicitur, si alicui dicitur: Cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum. Longitudine dierum replebo eum, & ostendam illi salutarem meum.]

Quanta benignitate Dominus perfectorum orationes exaudiat.

CAPVT XXX.

ICET viri perfecti sint planè diuites, & cælestibus bonis abundent, tamen quia dum vitæ mortali tributa persolunt, non in manente ciuitate, quam inquirunt, sed in exilio, & in loco horroris, & vastæ solitudinis commorantur, semper habent quod postulent, quod etiam desiderent. Si enim Ionathas filius magni regis, & abundans magnitudine diuitiarum in deserto positus incediam patitur, & modica fani mellis particula indiget, quia oculi eius præ fame caligantes illuminentur: quid mirum si viri perfecti, licet sint Filij Dei, quamdiu hanc incultam mundi solitudinem habitant, multis rebus egeant, quibus & corporis imbecillitati, & animæ infirmitati consulere debeant? Sed ò terque quaterque beati, quibus ex hac miseria & necessitate aliud incomparabile bonum exoritur, illud autem est, quod si orant exaudiuntur, & quicquid petant, suo tempore ad votum recipiunt. Peccatoribus sæpissimè Dominus in sacris literis comminatur, se non exauditorum orationes eorum, & id quidem iuste, quis namque hostium suorum, ea ratione, qua hostes sunt, deprecationes, & vota suscipiat? Per Salomonem ait: Qui declinat aures suas ne audiat legem, id est, ne vitam suam legis præceptis accommodet, oratio eius erit execrabilis. Quid est, erit execrabilis: nisi erit iniusta, & ingrata Deo, quam ob iniquitatem postulantis audire reuet. Vehementius autem inquit per os Isaia: Cum extenderis manus vestras, auertam oculos meos à vobis: & cum multiplicaueritis orationem, nõ exaudiam: manus enim vestre sanguine plene sunt. Efficax perfectò ratio, & cui nulla tergiversatione satisfieri possit: Non exaudiam, quoniam manus peccatorum sanguine, id est, peccatis & iniquitatibus, plene sunt, quibus (quod ad se attinet) iterum Christi sanguinem fundunt. Egregiè enim dixit Basilius: Hæc causa est, cur Deus oculos auertere soleat, quando manus extendimus, nimirum quod indicia supplicationis occasionem iræ præbeant. Quemadmodum si quis interfecto filio alicuius, quem ille in oculis ferebat, adhuc cruore conspersas manus habens, extendat ipsas patri, etiam tunc stomachanti, petens in amicitiam, vt se recipiat, nõne sanguis filij qui in manu eius apparet, qui filio necem attulit, ad iram magis incitabit eum, cui iniuria data est. Si pater eius petitionem non audiet, cuius manus videt

Psal. 90.

Psal. 90.

1. Reg. 14.

Prou. 28.

Isaia 1.

Basili. ora.

2. de orat.

Isaia 59.

Malac. 2.

1. Reg. 12.

3. Reg. 21.

2. Par. 33.

Ioann. 9.

Aug. 44. in Ioann.

Luc. 16.

languine sui filij pollutas; quo pacto Deus orationes iniquorum suscipiet, quos scit in legem suam esse prauaricatores, & in seipsum iniuriosos, & in sanguinem & merita filij vnigeniti sui crudeles existere? Hanc ergo rationem tamquam nulla hominum astutia solubilem, idem Propheta iterum repetit, dicens: Ecce non est abbreviata manus Domini, ut saluare nequeat, neque aggravata est auris eius, ut non exaudiat. Sed iniquitates vestrae diuiserunt inter vos, & Deum vestrum, & peccata vestra absconderunt faciem eius a vobis, ne exaudiret. Manus enim vestrae polluta sunt sanguine, & digiti vestri iniquitate. Ingens quidem calamitas est a Deo non exaudiri, sed multo maior peccatorum orationibus a Deo maledici, quam in eos severissima Dei iustitia retorquet. Quae per Malachiam ait: Si nolueritis audire, & si nolueritis ponere super cor, ut detis gloriam nomini meo, ait Dominus exercituum: mittam in vos egestatem, & maledicam benedictionibus vestris, & maledicam illis, quoniam non posuistis super cor. Ac si homo diues medico stipem efflagitanti non solum elemosynam denegaret, sed etiam districto gladio a se fugaret, & contumeliosi, ac maledictis impereret: Ita Deus cum iniquis se gerit, quos inuerecundè rogantes, & procaciter postulantes, cum indignatione a se repellit. Et reuera pauperem a diuite non sine contumeliosis abiici, probosum est, sed a Deo impium derelinqui, miserimum. Pauper enim ab vno diuite reiectus, alium, qui sibi subueniat, & opem ferat, inueniet; at impius a Deo cum indignatione pulsus, alium Deum non reperiret, suam indigentiam prouisorum, aut suam iniquitatem placatum. Imò nec ex rebus creatis aliquid miseriam remedium accipiet, quae nihil nisi Deo donante donant, & nulli nisi Deo subueniente, subueniunt. Sed demus, creaturas, Deo repugnante, posse hominibus aliquid opis afferre (quod impossibile est) infelix plane talis subuentio, & nihil utilitatis afferens, quam misera & indiga creatura donat, & nequaquam misericors, ac diues creator asseruat.

At forte dicit aliquis his Scripturae verbis acribus & indignabundis Dei facta contradicere, qui saepe iniquorum preces orationesque suscepit. David quippe non iam sanctus, sed iniquus, adulterio sedatus, & sanguine innocentis conspersus, exauditus est. Qui ad vnam tantummodo vocem, peccauit, qua non expressit, sed quasi inuoluit suorum peccatorum indulgentiam petiit, statim sententiam absolutionis reportauit, qua dictum est illi: Dominus quoque transtulit peccatum tuum. Et impius Achab Eliae comminatione conterritus ieiunauit, & dormiuit in sacco, & ambulauit demisso capite, & sine dubio suum iudicem exorauit, quem statim placatum reddidit: Dixit enim Dominus. Quia humiliatus est Achab mei causa, non iudicam malum in diebus eius. Ac tandem iniquissimus Manasses ob innumerabilia flagitia sua captiuus in Babylonem deportatus, & misera seruitute coangustatus, orauit Dominum Deum suum, & egit poenitentiam valde coram Deo patrum suorum. Deprecatusque est eum, & obsecrauit intente; & exaudiuit orationem eius. Ideoque Augustinus illum caeci nati sermonem interpretans: Scimus quoniam Deus peccatores non exaudiuit: dictum egi, id est, minus sapientis, appellat, qui adhuc Dei misericordiam erga peccatores, & bonitatem ignorabat. Adhuc inunctis loquitur, inquit, nam & peccatores exaudit Deus: Si enim peccatores Deus non exaudiret, frustra ille Publicanus oculos in terram demittens, & peccatum suum percutiens, diceret: Deus propitius esto mihi peccatori. Et ista confessio meruit iustificationem, quomodo iste caecus illumina-

tionem.] Hae facta Dei, quae retulimus, nullo modo sacrarum literarum verbis repugnant, sed quo pacto sint intelligenda demonstrant. Audit enim Dominus aliquando peccatores sibi ipsi veniam eratorum penitentes, & misericordiam postulantes, sicut solet rex perduellem ad obedientiam conuersum, & palinodiam recantantem, mitius punire, & ei criminis laesa Maiestatem nonnullam indulgentiam controgare. Audit illos, non quia ipsorum merita id exigant, non quia ad veniam accipiendam dignitatem habeant, non quia (quod ad ipsos spectat) aliquid congruum afferant, quo exaudiri mereantur, sed quia Dei misericordia tanta est, ut propter seipsum & ob suam ingentem bonitatem velit eis proflus indignis, & immeritis indulgere, & remedia poenitentiae ac contritionis elargiri. At peccatores non necessaria ad propriam salutem petentes, sed bona alia, aut sibi, aut aliis postulant, Deus ut homines procaces, & quibus frontes meretricum factae sunt, nec audit, nec respicit, nec admittit, imò a se reiecit atque contemnit. Hoc est enim quod Gregorius ait: Saepè Deus eius precem in oratione deserit, qui praeccepta eius in tranquillitate despicit. Sanctos etiam in afflictione adiutores non habet, qui habere socios in hilaritate contemnit. Merito autem isti talia postulant reiciuntur, quia licet sacrificium orationis per se bene oleat, ipsi tamen offerentes foetent. Et iniuria Dei est, hostem eius, & suorum praecceptorum transgressorem, ante factam poenitentiam, & indulgentiam acceptam, beneficia concedenda amicis petere, & mediatoris personam inducentem, aliis dona postulare. Peccatores igitur, cum orant non exaudiuntur, quia exauditione & misericordia Domini sunt proflus indigni, nisi forte Dominus naturali benignitate illectus, velit illis sibi imerpis indulgentiam delictorum petentibus, veniam concedere, & ne pereant, necessaria ad vitam, siue spiritualem, siue temporalem tribuere.

Iustos vero & praecipue viros perfectos, & sanctitatis amatores exaudit Dominus libentissimè, quorum orationes, siue sibi ipsi, siue aliis bona petant, hilariter suscipit, gratanter admittit, & supra id quod postulant, imò & quod cupiunt, (parum est hoc) imò & supra id quod cogitant, illis aut aliis propter illos, dona concedit. Qui sane in deserto huius mundi constituti, orationem suam habent pro vita; desiderium pro victu, atque vestitu, vocem animi pro deliciis, quia sola voce ac deprecatione, quicquid ad necessitatem, & ad voluptatem necessarium est, abundantissimè consequuntur. Est enim mandatum Domini, quo homines ad beneficentiam incitauit: Ne dicas amico tuo, vade, & reuere, & cras dabo tibi, cum statim possis dare. Cuius mandati in seipso nobis formam exhibet, cum amicissimos suos, nimirum viros perfectos, eius pedibus ad aliquid postulandum pronolutos, nullatenus vacuos dimittit, sed plenos bonorum, quae petunt, & latos, ac exultantes apud se detinet. Quod in Anna Samuelis matre, & in Sara vxore iunioris Tobiae, & in Iuditha Bethuliae liberatrice facile aduertimus: quorum altera sterilis ad templum oratura venit, & fecunda, & tanti filij futura mater abiit: altera, infamiam interemptricis virorum abiicit; tertia vero, oratione magis quam gladio roborata Holofernem occidit, Assyriorum exercitum confudit, & suum populum liberauit. O quam aptè in persona Domini videtur, quod sanctus Iob de seipso testatur: Si negaui, quod volebant, pauperibus, & oculos viduae expectare feci. Dum enim pauperum nomine humiles intelliguntur, ut putat Gregorius, quis non videt, Dominum, pauperibus & humilibus, Anna & Sara, quod volebant, non

Gregor. 5. mor. c. 30.

Prou. 3.

1. Reg. 1. Tobia 8. Iudith. 3.

Iob 31.

Greg. 21. mor. c. 21.

Eccle. 35.

negasse, quarum alteram matrem, alteram uxorem fecit, & oculos viduæ Iudithæ non contristasse, quam ab omni peccati colluione seruauit, & in eximiam liberatrici dignitatem euexit: De hac iustorum oratione, in Ecclesiastico scriptum est: Oratio humiliantis se cælos penetrabit, & donec propinquet, non consolabitur; & non discedet, donec Altissimus aspiciat. Iustus enim est, qui se verè & perfectè deicit, & coram Domino vehementer humiliat, cuius oratio præ socordia nõ humi repit, sed omnia visibilia, & inuisibilia transcendens Altissimi solum peruadit. Ibi autem non quiescit, & petere non desistit, quousque optata secum deferat, & pro voto omnia recipiat. Nec indiget talis oratio multo labore ad obtinendum, quod cupit, quia Dominus, qui tenerrimè iustos præfertim perfectos diligit, valdè pronus est ad donandum illis, quod se inspirante cupuerunt, & se impellente flagitarunt. Fac inter regem, & reginam conuenite, vt ipsa donum aliquod aulico dandum, à rege petet, quo rex dandi occasione capter. Quis ambiget hanc petitionem sponsæ charissimæ regi esse gratam, & aulico futuram esse proficuâ, quam ipse princeps sibi fieri præcepit? Ita Dominus animas sanctas, velut sponsas sibi charissimas instigat ad petendum, & dicit illis in corde: Petite, & accipietis;] ex quo nos intelligimus eorum postulationes tum Domino esse gratissimas, tum iis, quibus petitur aliquid, non futuras esse inanes, sed viles atque proficuas.

Luc. 21.

Vt autem Dominus astruat, suæ voluntatis esse petitionibus sanctorum ad dandum in citari, eos magnificis promissionibus, & apertissimis vtriusque paginæ sententiis ad postulandum animar. Quamobrem per Ioannem ait: Si manseritis in me, & verba mea in vobis manserint, quodcumque voueritis, petetis, & fiet vobis.] Tunc dicenda sunt verba eius in nobis manere, ait Augustinus, quando facimus, quæ præcepit, & diligimus quæ promisit. Quando autem verba eius manent in memoria, nec inueniuntur in vita, non computatur palmes in vite, quia vitam non attrahit ex radice.] Iusti ergo sunt, in quorum cordibus verba Christi manent, ex quibus tamquam ex sedibus, aut ex prædiis munitissimis verba Euangelij progrediuntur, vt non solum os ad confitendam fidem occupent, sed etiam manus ad iussa implenda sibi subdant. Horum verò mandatorum obseruatione in Christo manent, tamquam palmites in vite, & rami pulcherrimi in sua radice. His dicitur, vt petant quicquid velint, quia certissimè consequentur. Qua promissione nihil potest esse felicius, nihil etiam largius, atque profusius. Nihil felicius: quia quid amplius homo optare potest, quàm vt sua voluntas, & sua postulatio sit eorum, quæ adeptus est, bonorum mensura? Et nihil liberalius, quoniam quid amplius homo potuit cogitare, quàm vt quicquid auxilio diuino sultus petierit, id totum sibi concedatur. Ideo autem hæc promissio tam ampla iusto fit, quia iusti, vt eodem loco dixit idem Augustinus, manendo in Christo, quid velle possunt, nisi quod conuenit Christo? Quid velle possunt manendo in Salvatore, nisi quod non est alienum à salute? Ipsi itaque cauti sunt in petendo, quia id petunt, quod Domino placiturum iudicant, & Dominus largus in dando, quia tribuit illis, quod congruum est, nec alienum à postulantium salute.] Eandem promissionem fecerat Dominus per Isaiam: Tunc ait, inuocabis, & Dominus exaudiet: clamabis, & dicit, Ecce adsum.] Quid est tunc, nisi, cum prædicta virtutis officia compleuerit, oratione clamabis ad me, & ego nõ surdus, nec morosus adiutor factus, sed diligens, & velox prote-

August. tract. 8. in Ioan.

Isa. 58.

ctor effectus, statim a stabo tibi, & quicquid postulaueris, ipse patrabo? Hanc celerè Domini obeditionem (si ita loqui fas est) qua petitionibus iustorum obtemperat, Ecclesiasticus quoque expressit, dicens: Oculi Domini ad timètes eum, & ipse agnoscit omnè operam hominis.] Sicut enim seruus fidelis, & sui heri obsequiis addictus, oculos non solum in os eius, sed etiam in manus intètos habet, vt sine mora, aut dictis heri, aut signis obediat, ita Dominus (quod certè stupendum est) verba, & opera non maioris, nõ æqualis, sed minimi serui sui, sed cõtemptibilis mancipij considerat, vt quicquid ipse, aut verbo petierit, aut operis alicuius, vt ieiunij, aut mortificationis oblatione postulauerit, breuissimè cõpletum videat. An non istud est, quod Regius Propheta cantauit: Respexit in orationem humilium, & non spreuit precem eorum?] Ita quidem. Si enim orationem ad os; & precè, ad manus referas. quibus in cælum protensis orare solemus, videbis Dominum respicere ad orationem humilium, dum eam complet, & non despiciere precè iustorum, dum ipse quasi sanctis operibus victus, res postulas indulget. A petitijs autem alio loco eandem Domini largitatè erga iustos declarauit. Propè est, inquit, Dominus omnibus inuocantibus eum; omnibus inuocantibus eum in veritate. Voluntatem timentiu se, faciet, & deprecationè eorū exaudiet, & saluos faciet eos.] Nam si non lógè abest Dominus ab iis, qui verè eius auxilium implorant, profectò dicit illis: Ecce adsum. Et si voluntatem se timètijs amore filiali, qui à vera charitate procedit, largissimè exequitur, sanè cognoscit, id est, approbat omnè operam hominis iusti, cuius deprecationem non respuit. Tandem huic orationi iustorum, bonis operibus fultæ, idem propheta promittere beneficium exauditionis nõ cessat. Ait enim: In die tribulationis meæ Deum exquisiui, manibus meis, nocte contra eum, & non sum deceptus.] Est ac si diceret. In vita ista, quæ miseris repleta est, & ideo dies non lætitiæ, sed tribulationis vocatur, & in nocte huius sæculi, quam non sol claritatis æternæ, sed luna fidei parum illuminat, Deum tum ore, tum manibus, id est, sanctis actionibus exorauit: nec sum meo desiderio, ac meo labore frustratus, quia quod volebam tenui, quod optabam accepi, & quod postulabam obtinui. Roborat igitur Dominus ad petendum sanctos suos, & in Scripturis sanctis à cordibus eorum omnem hæsitacionem abigit, vt pro se, & pro alijs fiducialiter orent, & vt familiarissimè sibi ipsis, quod petierint, acquirant, & vt fideles intercessores alijs, quod postulauerint, obtineant.

Eccle. 15.

Psal. 107.

Psal. 144.

Psal. 76.

Lógum esset, imò penè infinitu, hanc perfectorum dignitatè, qua ad petendum & accipiendum magni regis solium adeunt, velle exemplis confirmare; nulla est enim vita sanctoru, (sunt verò illæ penè innumerabiles) in qua aliquid ad hanc rem pertinens, non inuenias. Sed innumerabilium paucissima exempla deligenda sunt, quæ aliquatenus hunc locum illustrent, Basilius colloquiũ sancti Ephræm monachi insignis affectans, neque eo perfrui valens, quod ipse linguam Syram Ephremij, hic verò Baslij linguâ Græcâ ignoraret, rationem, qua se mutuò intelligerèt, à Domino postulauit. Ille autem misericors Pater, qui vota timentium se, irrita esse non patitur, Monacho Syro, & Græci idiomatis profus ignaro, repètè eius notionem & disertâ locutionè infudit. Et illi vna breuis precatiuicula sancti Doctoris plus Græcè eloquiæ attulit, quàm alijs longa annorum curricula cõferre poterunt. Quis Dei benignitatem non miretur, qui nõ iam pro totius Ecclesiæ vtilitate, sed pro vnus serui sui consolatione, peritiã ignotæ linguæ subitò ignaro concessit, & impedimentum sanctæ colloquutionis

Ambrosius in vita Basilij.

ademit?

Greg. Tu
venen. lib.
de gloria
confesso.
c. 27.

Greg. Pa-
pa. 3. Dia
lo. c. 9.

Ser. To. 1.
in vita
vini.

2. Cor.
12.

aduēnit? Lupus Trecentis Episcopus civitatem suam ab Atila exercitu obsidione circumdata oratione liberat. Orauit ille primò, & suis ouibus præsidium à principe pastorum efflagitauit, & statim securus, & gaudens, non milites armauit, non socios suis auxilio tuturos euocauit, non mœnia communivit, sed hosti portas vrbs aperuit. Ille autem omni lupo truculentior, vna oratione Lupi conterritus, qui solo nomine lupus erat, te autem vera ouis mansuetissima, vrbs ingressus rectâ quasi per solitudinem trãsit, & nihil hostiliter agens à Lupi ouibus sine earum detrimento secessit. O magna bonitas Dei, cuius sacrum peccus ita vnus perfecti oratio molliuit, vt propter illâ multis peccatoribus parceret, & flagellum iræ suæ, ac baculû indignationis suæ longius ab eorum domibus ablegaret! Frigidianus Lucanæ ciuitatis Episcopus Aularem fluuium iuxta suæ vrbs muros influentem, & per agros effusum, ac semel & iterum sara vastantē, sola oratione ad alia loca deriuauit. Cùm enim cuius misericordia motus, quorum fluuius inundans sara vastabat, paruulum rastum fecisset, & ad aluê fluminis accessisset, totus se orationi dedit, & ad implorandam Dei clementiam vehementer incubuit. O mira reslab oratione confurgens, aquam velut creaturam rationis compotem alloquens, illi vt se sequeretur imperauit. Paruit illa præcepto hominis, qui Dominum exorauerat, & rastum ab illo per terram tractû sequuta, noua loca occupans proprium alueum festina deseruit, neque amplius agris, hominum vsui deputatis, intulit nocumentum. Quis hanc potestatem orationi dedit, nisi vera ac perfecta iustitia? qua deprecatio manans pectus diuinum placat, vt hæc mirabilia, ac naturam ipsam excedentia perficiat? Margarita virgo (ne fœminas in hac re hominibus pares, prætereamus) regia progenies, & Dominicanæ familiæ fides clarissimum, coram prælato, qui toti illi prouinciæ præerat, Danubij inundationem pronuncians non creditur, & cùm esset veritatis amatrix, rubore suffusa, quòd mendax haberetur, Dominum precata est, vt de suis dictis testimoniû redderet. Statim autè Danubius iterum aquarû copias agglomerans, cœnobium occupat, officinas domus implet, & sorores, ac prælatum in fugam se dare compellit. Nescio quid magis mirer, aut efficaciam orationis talia impetrantis, an benignitatem Domini pro virgunculæ honore talia patrantis. Audiuntur ergo sancti, & admiranda precibus operantur, ad eò vt quod natura negat, quod infirmitas non donat, oratio iusti ac intentissima deprecatio concedat.

Sed si hæc ita sunt, quare aliquando perfecti pro seipsis exorantes, non sunt exauditi, præsertim cùm petunt ab imminētibus periculis liberati, aut ad aliqua dona in signiora prouehi, quibus se Deo gratiores fore coniciunt? Quòd enim Dominus non semper sanctos enixè supplicantes, à periculis & tribulationibus liberet, ex Pauli Apostoli deprecatione liquet, qui cùm ter Dominum rogasset à stimulo carnis eripi, exauditus non est, (vt ipse fateretur) nec id quod volebat consequutus. Quòd etiam ad optata dona, quæ instantè periuerunt, non semper ascendant, certius est quàm vt id dubitare liceat. Cùm enim sitis perfectionis eorum corda sollicitans sit inextinguibilis (vt supra memini me dixisse) & donorum accessione non minuatur, sed crescat, quis credat eos omnem perfectionis gradum, quem cupiunt, & petunt, adipisci, & ad desideratam puritatem peruenire? Perfectos viros in tribulatione positos, & feruèdè pro sua liberatione clamantes, aliquando non statim liberari ingenuè fatemur, sed id ita fit, vt merita ipsorum augeantur, & præmia cu-

A mulentur. Nam & rex terrenus solet equitem sibi dilectissimum, aut etiam germanum fratrem, ad bellum contra hostes infestissimos mittere, & eum auidè cupientem, & importunè postulantem ad curiæ delicias reuerti, in loco periculoso detinere, vt in regno suo sit illustrior, & consensu omnium amplissimis honoribus dignior. Si hoc non odio, aut obliuioni, aut defectui amoris, sed magno regis amoris tribuimus, quo vult familiarem illum patricium non sine meritis ad nobilissimam dignitatem euehere; quis non videat, Dominum, perfectos in bello tentationis aut tribulationis detinere, nec statim eorum deprecationibus flecti, vt amplius eos possit honorare? Egregiè profectò Gregorius hanc istius tardæ liberationis causam assignat. Alto, inquit, consilio omnipotens Deus, cùm sancti eius aduersariorum persecutionibus comprimuntur, cùmque assiduis, vt liberetur, interpellationibus, clamant, disferre solet voces petentium, vt merita patientum crescant, quatenus eò magis exaudiantur ad meritum, quo citius non exaudiuntur ad votum. Vnde aliàs scriptum est: Deus meus clamabo per diem, nec exaudies, & nocte; atque ipsa vtilitas de exaudiendi mora mox subditur, cùm illic protinus subinfertur: & non ad insipientiam mihi. Ad multiplicandam quippe sanctorum sapientiam proficit, quòd postulata tardè percipiunt, vt ex dilatione crescat desiderium, ex desiderio intellectus augeatur. Intellectus verò cùm intenditur, eius in Deum ardentior affectus aperitur. Affectus autem ad promouenda cœlestia tantò fit capax, quanto fuerit expectando longanimis. Euenit ergo sanctis in hac vita, quod pueris solet accidere, qui cùm à præceptore flagellantur, vt discant, solent flagellorum ictus grauius ferre, & ne feriantur, humillimè supplicare, qui nequaquam postulare impetrant, non quia non amantur, sed quia vehementer dilectos oportet ad scientiam adipiscendam castigari. Ita omnino perfecti, qui quamdiu vita mortalis durat, statim pueritiæ non excefferunt, solent tribulati clamare, & ne amplius flagellentur, obnoxii deprecari. Dissimulat tamen Dominus, & adhuc extendit manus super eos, vt eam virtutem, quæ opus perfectum habet, scilicet patientiam, addiscant. Cùm autem ad perfectam ætatem venerint, & cœlestes mansiones occupauerint, facient quod infantes ad virilem ætatem prouecti, qui magnam scientiam, & amplissimam dignitatem adepti, præceptoribus suis ingentes gratias agunt, quòd flagellis, & alapis eos discere coegerunt, & sic ad adeptam dignitatem, & honorem exaltarunt. Sic perfecti facient in cœlo, qui amplissimam gloriam tribulationum & infirmitatum perpessione consecuti, Deum magnis laudibus celebrabunt, quia eos non exaudiuit ad votum, vt ad meritum & præmium exaudiret. O quanta mæris exultatione, qui iam vitam istam reliquerunt, in cœlo clamant: Transiimus per ignem, & aquam, Domine, & eduxisti nos in refrigerium, nec consolationem temporalem, quam petebamus, dedisti, vt æternam nobis concederes. Hanc nunc solam causam assignemus, ob quam aliquando Deus perfectos, sibi amantissimos, tribulationem patientes, non statim exaudit, sed pati ac castigari permittit.

Verum est etiam, perfectos viros, mensuram gratiæ, quam appetunt, non semper obtracere: quia decet diuinam prouidentiam in gratiæ distributione tenere mensuram, nec æquum est omnes iustos etiam ad magnam sanctitatem anhelantes, ad eundem puritatis gradum exaltari. Est enim cœlestis patria non acruus lapidum, sed respublica

Greg. 20.
mor. c. 22.

Psal. 21.

Jacob. 1

Psal. 65.

Apoc. 21.

Apoc. 21.

Matt. 25.

Bern. ser.
4. in Psal.
Qui habi-
tat.

Rom. 5.

Exod. 33.

Aug. 99.
in Exod.
9. 154. &
2. de Tri-
nit.

1. Reg. 7.

perfectissima, cuius proprium est, ut inæqualitatem civitum, & varios dignitatis gradus habeat. Ideoque vocatur civitas: & Ioannes inquit: Vidi civitatem sanctam Ierusalem novam descendentem de cælo. Et iterum, civitas in quadro posita est, & tãta est eius longitudo, quanta & latitudo:] quia videlicet pro more civitatis debet diversitate graduum, dignitatumque constare. Illis itaque qui ad eximiam gloriam, verbi gratia, Apostolorum, aut Martyrum, aut Doctorum vocati, & electi non sunt, meritò gratia huic gloriæ, aut statui debita denegatur, ut pro qualitate vocationis, pèsium auxiliorum divinatorum gratias recipiant. In quo Dominus non tantum suæ providentiæ consulit, sed etiam electorum infirmitati condescendit, ne supra quod imbecillitas carnis suffert, onerati, bonorum sibi datorum grauitati succumbant. Hinc dantur vni quinq; talenta, alij verò duo, alij verò vnum, & vnicuique secundum propriam virtutem,] ne talentorum copia supra id, quod valet, prægrauatus, aliquid otiosum habeat, & regis talenta patientis indignationem incurrat. Quare Bernardus optimè ait: Quid est, quod incessanter orantes, & supplicantes, non possumus ad eam, quam desideramus, gratiæ abundantiam peruenire? Putatis, quia auarus, aut inops factus est Deus, impotens aut inexorabilis? Absit hoc; prorsus absit; Sed ipse cognouit figmentum nostrum, & scapulis suis obumbrat nobis. Non tamen à petitione propterea cessandum est, quia etsi non dat ad fatietatem, dat tamen ad sustentationem: & si cauet nobis à seruire nimio, tamen fouet nos tamquam mater calore suo. Hoc enim est, quod diximus, sub scapulis eius nobis præstari, ut tamquam pulli in calore materni corporis foueamur, ne foris vagantes moriamur, refrigerente nimirum charitate, quæ non diffunditur in nobis, nisi per Spiritum sanctum, qui datur nobis.] Prospicit ergo Dominus sanctorum suorum infirmitati, dum vel eorum conatus impedit, vel orationibus abnuit, atque adeò siue concedat, quod orant, siue differat, siue omnino neget, cum id ob ipsorum bonum faciat, semper erga illos beneficus ac largus inuenitur. Ut verò huius eximij amoris significatione edat, si postulata non tribuit iusto, quia non expedit, at aliquid, quod decens & proficuum ei erit, amantissimè donat. Vnde Moyse postulanti; ostende mihi faciem tuam: respondit Dominus: Non poteris videre faciem meam, non enim videbit me homo & viuet. Videbis posteriora mea, faciem autem meam videre non poteris.] Quibus verbis, & aliud pretiosum donum loco doni postulati substituit, & illa suprema maiestas, quare serui fidelissimi petitioni non annuat, quasi rationem assignat. Faciem quidem diuinitatis meæ, ait, non videbis modò, quia lege sancitum est, ne quis in carne mortali degens, & adhuc viam carpens in viæ finem; scilicet in meam diuinam naturam, oculos mentis intendat suos. At ut aliquid assequaris, & visione meæ imaginis consoleris, posteriora mea, id est, hominè à filio meo nouissimis temporibus suscipiendum videbis. Ita Augustinus interpretatur, & simul creatoris nostri liberalitatem declarat, qui more boni patris filiis suis, si non omnia quæ cupiunt, elargitur, at veluti donum distribuens, & meliorem partem cælo reseruans, aliquid, quo eorum cupiditati satisfaciat, misericorditer tribuit. Nec tamen putandum est, desideria sanctorum effectu ac opere orbata fuisse inutilia, absit hoc. Sed vtilissima sunt, quæ licet à cione frustrata, suo præmio, & quidem magno non carebunt. In cuius signum Dauid cupiens ædificare domum Domino, nec tamen ædificans, in mercedem sui desiderij audit: Prædicatque

tibi Dominus, quòd domum faciat tibi Dominus:] id est, amplissima posteritate multiplicet. Cupiamus ergo perfecta, petamus magna, postulemus excelsa, quia (si veram iustitiam sectati fuerimus) nequaquam oratio nostra vacua in sinum nostrum reuertetur, sed prosperabitur & faciet, ad quæcunque miserimus illa.

Quantis donis Deus perfectos
repleat.

CAPVT XXXI.

OMINES perfectos, multa & magna orationibus impetrare, ex alio capite percipi potest; ex donis scilicet, quibus repleti sunt. Cum enim hæc dona (quorum aliqua statim referemus) nec natura nec humana industria donauerit, sed largitas diuina concesserit, fit, ea orationibus à iustis peti, & lacrymis ac gemitibus postulari. Nam licet ea sit liberalitas Dei, ut nonnumquam nobis, nec petentibus, nec desiderantibus ingerat dona sua, tamen ordinariè id in donorum distributione seruat, ut priusquam ea nobis conferat, ad orandum & postulandum impellat. Quòd si hoc ab omnibus quaerit, ut rogetur, antequam sua dona profundat, maximè id exquiret à sanctis, quos vult nobilissima ratione ditare. Ea autem est, ut ipsi ad spiritualium donorum acquisitionem aliquid faciant, & se ad ea promerenda orando, efflagitando, & gemitus promendo, disponant. Eis in libro Psalmorum dicitur: Spera in Domino, & fac bonitatem, & inhabita terram, & pascere in diuitiis eius. Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Reuela Domino viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet.] Illi sperant in Domino, & non in seipsis, nec in multitudine diuitiarum suarum, & faciunt bonitatem assidue, & quasi ex consuetudine (quod perfectorum est) & habitant eam viuentium terram (vitam perfectam intellige) quæ non tribulos, & spinas germinat, sed flores, & lilia producit. Huius diuitiis ad suauitatem & saturitatem pascuntur, quia virtutum dulcedine perfruuntur, & bonorum operum ex illis promanantium copia satiantur. Ita viuunt, ut non in sæculo, nec in rebus perituris, sed in Domino delectentur, & tunc iuxta desideria & petitiones suas, assequuntur à Domino, quicquid impetrare gestiunt. Inducant ipsi Domino viam suam, ac vitæ suæ rationem aperiant, non ut sciat, qui omnia nouit; sed ut illi ostendendo necessitatem suam, desideria sua, & affectus accendant; & Dominus facit quod ipsi fieri volunt, quia si iusti largi sunt in petendo, qui tribuit affluenter, & non improperat, largior, & profusior est in donando. Ita igitur donat iustis opes cælestes, ut prius donerandi facultatem. Ita effert illos ad imitationem Angelicæ vitæ, ut prius velit rogari, & precibus ac lacrymis excitari. Quod adeò verum est, ut etiam Virgo Beatissima, quæ ab Angelo gratia plena vocata est, tantam gratia plenitudinem non sine oratione receperit, nec sine lacrymis impetraverit. Nec id sine magno testimonio proferimus. Sanctus enim Bonauentura egregius Ecclesiæ Doctor refert, Deiparam Virginem in quadam reuelatione beata Elizabetha ista verba dixisse. Filia tu credis, quòd omnem gratiam, quam habui, habuerim sine labore, sed non est ita: imò dico tibi, quòd nullam gratiam, donum, vel virtutem habui à Deo sine magno labore, continua oratione, ardenti desiderio, profunda deuotione, multis lacrymis, & multa afflictione: dicendo, cogitando

Psal. 36.

Bonau. in
medi. vi-
re Chri-
sti. c. 3.

semper